

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO :2016/787
KARAR TARİHİ :22/06/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Adalet Bakanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU

: Adalet Bakanlığı Adli Yargı Yazı İşleri Müdürlüğü Görevde Yükselme Yazılı sınavı sonucunda düzenlenen mülakat sınavının objektif kriterlerden uzak olduğu gerekçesiyle yeniden değerlendirilerek şahsının söz konusu mülakat sınavında başarılı sayılması talebi hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 19.2.2016

I. USUL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1. 19/02/2016 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan şikayet başvurusu ve ekleri, 1981 evrak numarası ile kayıt altına alınmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 08/06/2016 tarihli Ret Karar Önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön incelemede, şikayet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikayetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikayetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikayetin inceleme ve araştırmasına engel bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikayetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikayet başvurusu; Cumhuriyet Başsavcılığı Bürosunda Zabıt Katibi olarak görev yaptığımı,/2015 tarihinde Adalet Bakanlığı Görevde Yükselme Sınavına girdiğimi, yazılı sınavdan 87 puan alarak sözlü sınava katılmaya hak kazandığımı, ancak/2015 tarihinde Adli Yargı Komisyonunca gerçekleştirilen mülakat sınavında kendisine 61,00 puan verilerek başarısız sayıldığımı, söz konusu mülakat sınavının, “sınav esansında görüntü kaydına alınmaması”, “cevaplara ilişkin ayrıntılı tutanak tutulmaması”, “sözlü sınav süresinin çok kısa tutulması”, “soruların kura çekme

yöntemi ile sorulmaması” ve “yazılı sınavın başarıdaki öneminin sözlü mülakat ile etkisiz hale getirilmesi” gibi gerekçelerle objektif kriterlerden uzak, hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğunu belirterek, şahsının söz konusu mülakat sınavında başarılı sayılmasını talep etmektedir.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünden/2016 tarihli ve sayılı yazımıza istinaden gönderilen/2016 tarihli ve sayılı cevabi yazıda özetle;

4.1./2015 tarihinde yapılan Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Personeli Yazı İşleri Müdürlüğü Görevde Yükselme Yazılı Sınavında başarılı olarak sözlü sınavına katılmaya hak kazanan ve atamaları Adalet Komisyonlarınca teklif edilen personelden, yazı işleri müdürlüğü ve idari işler müdürlüğü sözlü sınavına girecekler için 08/10/2015 tarihli Bakanlık Olur'u ile sözlü sınav tarihini belirlemek, sorularını hazırlamak veya hazırlatmak, sözlü sınavları yapmak, değerlendirmek, sözlü sınav sonucuna göre başarı listesinin düzenlenmesini ve ilanını sağlamak, sözlü sınavına ilişkin itirazları sonuçlandırmak ve diğer işlemleri yürütmek üzere Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu bünyesinde sözlü sınav kurulunun oluşturulduğu, bu kurul tarafından .../2015-...../2015 tarihleri arasında 6108 adayın sınavının yapıldığı,

4.2. Sözlü sınavda adaya yönelik soruların sözlü sınav kurulu tarafından önceden belirlendiği ve 19/10/2015 tarih ve 2015/1 sayılı Ek- Kararla da kayıt altına alındığı, bu bağlamda hazırlanan 780 adet genel kültür ve 278 adet alan bilgisi olmak üzere toplam 1058 adet soru arasından, sözlü sınav esnasında kurul tarafından belirlenen soruların adaya yöneltildiği, sözlü sınavının herhangi bir şekilde sesli ve görüntülü bir cihaz ile kayıt altına alınmadığı,

4.3. Adayların Adalet Bakanlığı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin 15/A maddesinde belirlenen “Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi”, “Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü”, “Liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu”, “Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı”, “Genel kültürü ve genel yeteneği” ve “Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı” da esas alınarak yüz (100) tam puan üzerinden değerlendirildiği, şikayet başvurusuna sözlü sınav kurulunun başkan ve üyeleri tarafından sırasıyla 69,62, 71, 66, 62 puan takdir edildiği, yine yönetmelik uyarınca her üyenin verdiği puanların aritmetik ortalaması alındığında davacının sözlü puanının 66 olarak tespit edildiği,

4.4. Sözlü sınava giren tüm adaya sözlü sınav kurulunun her bir üyesi tarafından verilen sözlü puanlarının, yine her bir üye tarafından değerlendirme tutanaklarına yazıldığı ve imzalanarak kayıt altına alındığı, ayrıca tüm adaya verilen puanların aritmetik ortalamasını da gösterir birleştirme tutanağının düzenlendiği, yeniden yapılan bir değerlendirmede de hukuka aykırı bir hususun bulunmadığı belirtilmiştir.

C. Olaylar

5. Şikayet başvurusu tarafından şikayet başvurusuna eklenen belgeler ve ilgili idare ile yapılan yazışmalar sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde;

5.1. Cumhuriyet Başsavcılığı Bürosunda Zabıt Katibi olarak görev yapan başvurusunun Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Personeli Görevde Yükselme Yazılı Sınavına .../2015 tarihinde Yazı İşlere Müdürlüğü kadrosu için katıldığı,

5.2. Başvurusunun yapılan yazılı sınav sonucunda 87 puan alarak başarılı olduğu,

- 5.3.** Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Personeli Görevde Yükselme Yazılı Sınavını kazanan 6108 adayın sözlü sınavının yapılması amacıyla 08/10/2015 tarihli Bakanlık Oluru alındığı,
- 5.4.** Söz konusu olur gereğince Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu bünyesinde “Sözlü Sınav Kurulu” oluşturulduğu,
- 5.5.** Sözlü sınavda adaylara yöneltilecek soruların 2015/1 sayılı ek karar ile kayıt altına alındığı,
- 5.6.** Kurul tarafından/2015-...../2015 tarihleri arasında sözlü sınavların yapıldığı,
- 5.7.** “Sözlü Sınav Kurulunca” şikayet başvurusuna/2015 tarihinde sözlü sınav yapıldığı,
- 5.8.** Yapılan sözlü sınav sonucunda, sınav kurulunun başkan ve üyeleri tarafından sırasıyla 69, 62, 71, 66, 62 puanların takdir edildiği ve bu puanların aritmetik ortalamasına göre sözlü puanı 66 olan başvurusunun başarısız sayıldığı,
- 5.9.** Başvurucunun sözlü sınav sonucuna/2015 tarihli dilekçe ile yapmış olduğu itirazın “Adli Yargı Yazı İşleri ve İdari İşler Müdürleri Sözlü Sınav Kurulu” tarafından/2016 tarihli kararla oybirliği ile reddedildiği,
- 5.10.** Bunun üzerine başvurusunun 19/02/2016 tarihinde Kurumumuza başvuruda bulunduğu anlaşılmıştır.

D. Kamu Denetçisi Muhittin MIHÇAK’ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

- 6.** Şikayet konusuna ilişkin olarak idareden bilgi ve belgeler talep edilmiş olup, ilgili idarece kararın 4 numaralı paragrafında açıklanan bilgi ve belgeler gönderilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7. Anayasamızın “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler.”* hükmüne, **“Yönetmelikler” başlıklı 124 üncü maddesinde;** *“Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler...”* hükmüne,

8. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”* hükmüne,

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Temel ilkeler” başlıklı 3 üncü maddesinde; *“Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:*

...Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.” hükmüne,

10. Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin;

10.1. “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak Adalet Bakanlığı personelinin görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.” hükmüne

10.2. “Dayanak” başlıklı 3 üncü maddesinde; “Bu Yönetmelik, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümleri ile 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 114 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.” hükmüne,

10.3. “Sözlü sınav” başlıklı 15/A maddesinde (Ek:RG-13/4/2014-28971); “Şube müdürü, bilgi işlem müdürü, yazı işleri müdürü, idari işler müdürü ve bunlarla aynı düzeydeki görevlere atanacaklardan yazılı sınavda en yüksek puan alan adaydan başlamak üzere ilan edilen kadro veya pozisyon sayısının beş katına kadar aday sözlü sınava alınır. Son adayla aynı puana sahip olan personelin tamamı sözlü sınava alınır.

İlgili personel, sınav kurulunun her bir üyesi tarafından;

a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi (25 puan),

b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü (15 puan),

c) Liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu (15 puan),

ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı (15 puan),

d) Genel kültürü ve genel yeteneği (15 puan),

e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı (15 puan), esas alınarak yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Her üyenin vermiş olduğu puanların aritmetik ortalaması alınarak personelin sözlü sınav puanı tespit edilir. Sözlü sınavda yüz üzerinden yetmiş ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır.” hükmüne,

10.4. “Sınav kurulları ve görevleri” başlıklı 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında; “Sözlü sınav kurulu; atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar için, Personel Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcılarından birinin başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Personel Genel Müdürlüğü ve Eğitim Dairesi Başkanlığında görevli Bakanlıkça uygun görülen hakim sınıfına dahil toplam beş üyeden oluşur. Aynı usulle yedek üyeler belirlenir.” hükmüne,

10.5. “Sınav kurullarının görevleri” başlıklı 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında; “Sözlü sınav kurulunun görevleri; bu Yönetmelik hükümlerine göre sözlü sınava tabi tutularak görevde yükselme

suretiyle yapılacak atamalarda sözlü sınav tarihini belirlemek, sözlü sınav sorularını hazırlamak veya hazırlatmak, sözlü sınavları yapmak ve değerlendirmek, sözlü sınav sonucuna göre başarı listesinin düzenlenmesini ve ilanını sağlamak, sözlü sınava ilişkin itirazları sonuçlandırmak, sözlü sınava ilişkin diğer iş ve işlemleri yürütmektir.” hükmüne yer verilmiştir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

11. Danıştay 2. Dairesinin 02/03/2016 tarihli ve E. 2016/309, K:2016/997 sayılı kararı; “Erzurum ili, Palandöken ilçesi, Kavakyolu Ç.M.İ.S. İlkokulu'nda öğretmen olarak görev yapan davacının, 11/02/2014 tarihinde yapılan Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Teşkilatı Şube Müdürlüğü Görevde Yükselme Sözlü Sınavında 59,80 puan verilmek suretiyle başarısız sayılmasına ilişkin işlem ile bu işleme karşı yapılan itirazın reddine dair 27/03/2014 tarih ve 1289375 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada... maddi ve hukuki verilerin birlikte değerlendirilmesinden; alan bilgisi ve genel kültür bilgisini ölçmek amacıyla, kura usulüyle belirlenen soruların yanıtlarına verilen puanların ölçme ve değerlendirme kriterlerine uygun olduğu, gözlem ve kanaate dayalı haneler yönünden ise yönetmelikte belirlenen başarı düzeyinin üstünde olan 90-100 puan aralığında takdir edilen puanların ise ölçme ve değerlendirme kriterlerine aykırı olmadığı anlaşıldığından, objektif ve nesnel bir şekilde yapılan değerlendirme sonucunda davacının girmiş olduğu görevde yükselme sözlü sınavında 59,80 puanla değerlendirilmesinde, dolayısıyla dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık görülmemiştir.” şeklindedir.

12. Danıştay 5. Dairesinin 19/11/2014 tarihli ve E: 2014/6982, K:2014/8135 sayılı kararı; “İncelenen dosyada, Komisyonca yapılan sözlü sınavda davacıya verilen puanların yönetmelik hükmüne uygun olarak sınav komisyonu üyeleri tarafından ayrı ayrı belirtilerek tutanağa bağlandığı, usulüne uygun olarak yapılan sınav sonucunda yönetmelikte öngörülen başarı notunun altında puan alan davacı hakkında kurulan işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşılmış olup; sözlü sınavlarda sınav öncesinde adaylara sorulacak soruların ve yanıtların belirlenmesini ya da kura ile soruların sorulmasını zorunlu kılan herhangi bir hükmün mevzuatta yer almaması nedeniyle, sınavda böyle bir yöntem izlenmemiş olması da işlemi sakatlamadığından; dava konusu işlemde hukuka aykırılık, işlemin iptali yönündeki İdare Mahkemesi kararında ise hukuksal isabet bulunmamaktadır.” şeklindedir.

13. Danıştay 12. Dairesinin 13/11/2013 tarihli ve E: 2013/5987, K:2013/8120 sayılı kararı; “Sözlü sınava ilişkin hükümlere uygun olarak oluşturulan komisyon tarafından mevzuatta belirtilen kriterler çerçevesinde sorulan sorulara verilen cevapların puan verilmek suretiyle değerlendirilmesi sonucunda davacının sözlü sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlemin hukuka aykırılığı bulunmamaktadır.” şeklindedir.

C. Kamu Denetçisi Muhittin MIHÇAK'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

14. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; idarenin işleminin hukuka uygun olduğu değerlendirilerek şikayetin reddi gerektiği yönündeki öneri Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

15. Şikayet başvurusu 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere; Adalet Bakanlığı Adli Yargı Yazı İşleri Müdürlüğü Görevde Yükselme Yazılı sınavı sonucunda düzenlenen mülakat sınavının objektif

kriterlerden uzak olduğu gerekçesiyle yeniden değerlendirilerek şahsının söz konusu mülakat sınavında başarılı sayılmasını talep etmektedir.

16. Şikayet konusu somut olayda; başvurusunun Cumhuriyet Başsavcılığı Bürosunda **Zabıt Katibi** olarak görev yaptığı,/2015 tarihinde yapılan **Adalet Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Personeli Görevde Yükselme Yazılı Sınavına Yazı İşlere Müdürlüğü kadrosu için katıldığı** ve 87 puan alarak başarılı olduğu, yazılı sınavı kazanan 6108 adayın sözlü sınavının yapılması amacıyla **08/10/2015 tarihli Bakanlık Oluru** alındığı ve söz konusu olur gereğince sınav tarihini belirlemek, sorularını hazırlamak veya hazırlatmak, sözlü sınavları yapmak, değerlendirmek, sözlü sınav sonucuna göre başarı listesinin düzenlenmesini ve ilanını sağlamak, sözlü sınavına ilişkin itirazları sonuçlandırmak ve diğer işlemleri yürütmek üzere Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu bünyesinde **“Sözlü Sınav Kurulu”** oluşturulduğu, bu kurul tarafından/2015-..../2015 **tarihleri arasında sözlü sınavların yapıldığı**, sözlü sınavda adaylara yöneltilecek soruların 2015/1 sayılı ek karar ile kayıt altına alındığı, adaylara 780 adet genel kültür ve 278 adet alan bilgisi olmak üzere 1058 adet soru arasından kurul tarafından belirlenen soruların yöneltildiği, adaylar tarafından verilen yanıtların kurulun her üyesi tarafından ayrı ayrı değerlendirildiği ve **Sözlü Sınav Değerlendirme Tutanağına** göre verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak adayların sözlü puanlarının belirlendiği, Sözlü Sınav Kurulunca şikayet başvurusuna .../2015 tarihinde yapılan sözlü sınav sonucunda, sınav kurulunun başkan ve üyeleri tarafından sırasıyla 69, 62, 71, 66, 62 puanların takdir edildiği ve bu puanların aritmetik ortalamasına göre **sözlü puanı 66 olan başvurusunun başarısız sayıldığı**, başvurusunun sözlü sınav sonucuna .../2015 tarihli dilekçe ile yapmış olduğu itirazın ise **“Sözlü Sınav Kurulu”** tarafından .../2016 tarihli kararla oybirliği ile reddedildiği anlaşılmıştır.

17. Bilindiği üzere, Anayasanın 124 üncü maddesinde Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabileceği belirtilmiştir (Bknz: 7. prgrf).

18. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümleri ile 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 114 üncü maddesine dayanılarak hazırlanan **Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği** ile yazılı sınavda başarılı olanların sözlü sınava alınacağı, sınav kurulunun kimlerden oluşturulacağı ve görevlerinin neler olduğu, sözlü sınavda adayların hangi kriterler açısından değerlendirileceği ile puanlama türleri ve sınava dair yapılacak iş ve işlemler belirlenmiştir (Bknz: 10. prgrf).

19. 657 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinde, **"kariyer" ve "liyakat"** ilkeleri bu Kanunun temel ilkeleri olarak belirlenmiş; **kariyer ilkesi**, Devlet memurlarına yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanı sağlamak; **liyakat ilkesi** ise, Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini yeterlilik sistemine dayandırmak ve sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmak olarak tanımlanmıştır (Bknz: 9. prgrf).

20. Görüldüğü üzere Yasa, Devlet memurluğunu bir meslek olarak kabul etmekte ve bunlara sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanı sağlanmasını, sınıflar içinde ilerleme ve yükselme istemlerinin liyakat sistemine dayandırılmasını öngörmektedir. Bu iki ilkenin temelinde, objektif

kurallar çerçevesinde işin ehline verilmesi ve hak etme kavramı yatmakta olup, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesinin tek güvencesinin de, hizmetin yetişmiş, ehil kamu görevlilerince yerine getirilmesinden geçeceği de tabiidir.

21. Kamu hizmetlerinin ehil ve yetişmiş kamu görevlileri eliyle yürütülmesi için getirilen yöntemlerden biri olan sözlü sınavların, kariyer ve liyakat ilkelerine uygun, objektif ve aynı zamanda yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurları yönünden yargısal denetime imkan tanıyacak şekilde yapılması esastır. Sözlü sınav değerlendirme kriterlerinden bir kısmı somut bilgi ve belgeye dayandırılmaktayken, bir kısmının sözlü sınavların doğası gereği gözlem ve kanaate dayalı olduğu açıktır.

22. Nitekim **Danıştay tarafından verilen kararlarda** sözlü sınavlarla ilgili yapılan değerlendirmede; sözlü sınavlarda sınav öncesinde **adaylara sorulacak soruların ve yanıtların belirlenmesini ya da kura ile soruların sorulmasını zorunlu kılan herhangi bir hükmün mevzuatta yer almaması** nedeniyle sınavda böyle bir yöntem izlenmemiş olmasının işlemi sakatlamadığı, **verilen puanların yönetmelik hükmüne uygun olarak sınav komisyonu üyeleri tarafından ayrı ayrı belirtilerek tutanağa bağlandığı**, yönetmelikte belirlenen usulüne uygun olarak yapılan sınav sonucunda yönetmelikte öngörülen başarı notunun altında puan alan davacı hakkında kurulan işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, **sözlü sınava ilişkin hükümlere uygun olarak oluşturulan komisyon tarafından mevzuatta belirtilen kriterler çerçevesinde sorulan sorulara verilen cevapların puan verilmek suretiyle değerlendirilmesi** sonucunda davacının sözlü sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlemin hukuka aykırılığı bulunmadığı belirtilerek **sözlü sınava ilişkin yapılan iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğu açısından değerlendirme yapıldığı anlaşılmıştır.**

23. Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri, idarenin cevabi yazıları, yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; Anayasanın 124 üncü maddesi ve anılan Kanunlara dayanılarak çıkarılmış ve halen yürürlükte olan **Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda**, "Sözlü Sınav Kurulu"nun oluşturulduğu, sınav tarihinin belirlenerek ilan edildiği ve belirtilen tarihler arasında sözlü sınavın yapıldığı, sözlü sınavda adaylara yöneltilen soruların hazırlanarak kayıt altına alındığı ve bu sorular arasından belirlenen soruların adaylara yöneltildiği, adaylar tarafından verilen yanıtların kurulun her üyesi tarafından ayrı ayrı değerlendirildiği ve Sözlü Sınav Değerlendirme Tutanağına göre verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak adayların sözlü puanlarının belirlendiği, sınav kurulunun başkan ve üyeleri tarafından başvurucuya ayrı ayrı takdir edilen puanların aritmetik ortalamasına göre sözlü puanı 66 olan başvurucunun başarısız sayıldığı, sözlü sınav sonucuna göre başarı listesinin düzenlendiği ve ilanının yapıldığı, başvurunun sözlü sınava ilişkin itirazının yine usulüne uygun olarak sonuçlandırıldığı, söz konusu işlemlerin hukuka ve hakkaniyete aykırı yapıldığına dair bir bilgi ve belge ibraz edilemediği gibi dosya kapsamında aksini gösterir bir bilgi ve belgenin de tespit edilemediği, soruların kura çekme yöntemi ile sorulmasını ve sınav esansında görüntü kaydının alınmasını zorunlu kılan herhangi bir hükmün mevzuatta yer almadığı, dolayısıyla böyle bir yöntem izlenmemiş olmasının işlemi sakatlamadığı, bu nedenlerle yönetmelikte belirlenen usulüne uygun olarak yapılan sınav ve komisyon tarafından mevzuatta belirtilen kriterler çerçevesinde sorulan sorulara verilen cevapların puan verilmek suretiyle değerlendirilmesi sonucunda yönetmelikte öngörülen başarı notunun altında puan alan başvurucu hakkında kurulan işlemde hukuka **aykırılık tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.**

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

24. Anayasamızın "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının

ve 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikayete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannameesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

25. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil, aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

26. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde; Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası”nda da yer verilmiştir.

27. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idarelerden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, haklı beklentiye uygunluk, makul sürede ve gerekçeli karar verme, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun davrandığı**, ancak idarenin, şikayet başvurusunun konuyla ilgili itirazını gerekçeli olarak reddetmesine rağmen, karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

28. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

29. Anayasamızın “Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması” başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu

Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre; **ŞİKAYETİN REDDİNE,**

Kararın şikayet başvurusuna ve Adalet Bakanlığına tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi